

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a neologa sve polkvarci" Nat. Ped.

Predplata s poštirinom stoji 2 fl., a seljaku samo 1 fl. za cijelu godinu. Razmjerno 1 fl. a seljaku 50 krt. za pol godinu. Izvan carevine nje poštirina. Staki pojedini broj stoji 6 krt. Novčić se salju kroz poštarsku *Naznačnicu*. Imo, prezime i najbliži Putni vlasja jasno označiti. Gdy imaju više predbrojnikah, mogu slogovorno svih predplatiti kroz jednu *Naznačnicu*, a i List dobiti pod jednim jedinstvenim vticom. Kemu List nedodjo na vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenou platu, za koju se neplaća nikakva poštirina, napisav izvana *Reklamaciju*. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREĐNIĆTU I ODPRAVNIĆTU

Via S. Francesco N. 4, 1. piano.

Pisma se salju platjene poštirine. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se ti u cijelosti ili u izvadku, naime prama svoje vrijednosti i snabera ovoga Listu. Nepotpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadanja i čisto sukrumne stvari nemaju mjesto u ovom Listu. Pribavljenia do pisma tiskaju po 5 novčića, staki redak. Oglaši se s redakcijom do 5 novčića, a staki redak sruži 5 novčića; ili u slučaju upozoravanja po što se pogode oglaznik i odpravnik. Dopisi se ne vraćaju. Uredničtu i odpravniku, osim izazvanih slučajevih, nedopisuju s nikim drugim, nego putem stice *Listarnice*.

Izostao nam je dovoljan broj izlisača 1. broja, zato ako se još lko želi predbrojiti na ovaj list, jest uvjet na dobu.

Uredničto.

Pogled po svetu.

U Trstu 15. siječnja 1877.

Nikakvih novostih, u ukomu smislu: sve po staru toli kod nas, koliko u ostalom svetu.

Sto je ove polovine carstva, to će se skorih dana opet sastati carevinsko vjeće, a u Českoj već po toliko pute biti opet izbori u ime rečenog vjeća, u koje Česi neidu te neidu, pak je upravo smješno ono tamošnje vjekovito razpisivanje izborah. U onoj pako polovini Magjari da izjavise, da oni nepristaju na nikakvu drugu nagodbu nego na onaku, kakvu će oni. Tim se mora ova naša strana il pokoriti, il prekinuti svako dalje pogadjanje s Magjari.

Izločno je pitanje postalo baš pravim pitanjem, jer sav svjet pita, sto je odanle nova, a nitko nezna odgovoriti ni egle rieći. Danas bi reči, hoće biti rat; a sutra, bit će mir. Danas su Rusi nadigrali Ingleze, a sutra Inglezi nasamarili Ruse. Danas se raznosi glas, evo zadnje konferencije; a sutra se počima iz nova dogovaranje evropskih ponomočnikah sa šaljivimi Turci. Metež pa metež, a u tom metežu je istina samo to, da Turska nepristaje na nikakve evropske predloge, a evropski ponomočnici da popušćaju te uzmiču pred Turskom, kao glupa djeceta pred noćnim strašilom. Ako ovak uztraje, jos će ju prošiti, da prosti, što su joj toli dodijali!

Je li to nesposobnost, il je to strah, to sam Bog zna. Ali što svi znamo jest, da će Evropu hvirati i propadati, dokle se god konačno neresci izločno pitanje. Jer što najviše tlači Evropu i podkapu njezinu blagostanje? Ništa drago nego ona silna sila oružja i oružnikah, koji toliko troše i trate, a ništa nerade i neprivredjuju. A evo, dokle se nezna tko će i kako će nad izlokom gospodariti, nijedna se država nepouzdaje razoružati svoje vojske, jer se jedna boji druge. Neka se pako danas konačno riesi izločno pitanje, eno odmah oružja na klinju, a momakah u polju, gdje rade i pjevaju, a svjet se veseli i raduje negdjanjem občemu blagostanju. Tko toga nevidi, taj nevidi

mista na svetu. Za to mi, budući iskreni, baš molimo Boga, neka bude gore, da bude već jednom bolje; to jest, neka uzplanđi rat, da se već jednom progrije i pročisti ovaj zadusljivi zrak evropski. Nam treba napredovati u znanosti i blagostanju; dole dakle s Turci, koji nas prieće u tom svetom nastojanju!

Dokle se u Carigradu na taj način sara i varu, Srbi se i Turci uzprkos primirju kod Negotina biju, a Crnagora pripravlja rat. Nego o Srbiji se raznose i ovi glasovi, da će ona bez Rusije na svoju ruku sklopiti mir s Turskom, pak da se u tu svrhu ima sastati i narodna skupščina. Doskora ćemo viditi, koliko ima u tom istine; no sto mi želimo, jest, da se izločno pitanje već jednom konačno riesi.

Magjarski djaci u Trstu.

Pod tim naslovom piše tršćanski talijanski list "Il Cittadino" slijedeće:

„Je li nije li bilo pametno, što su pestanski djaci zaključili poslati turškomu generalu Kerim-Paši deputaciju, da mu izruči počastnu sablju, nećemo da izpitujemo, buduće je ta stvar već izpitana i osudjena od svega evropskog novinstva.

„No bila je prava nesreća za tu deputaciju, što je morala u Carigrad kroz Trst; a još veća, što se imala i nešto ovdje baviti te odputovali po bijelu danu.

„Za nju bi bilo najbolje, kad bi se bila mogla ukreati dobrom sovjnjah i drugih noćnih životinja, a još bolje, kad bi bila mogla, došavši na kolodvor, stupiti tihu tihu na parobrod te se sakriti — makar na dno broda — da je nitko nevidi, pa ni sami zimorodi, najunjerjenija životinja na svetu.

„Ali što je bilo, bilo je.

„Junaci magjarskoga turkoljublja odputovaše juče u dva sata posle pochine sa Josipova Ključa (Molo Giuseppino) u Carigrad na jednom Lloydovom parobrodu.

„Nego glas o njihovu dolazku i polazku u rečenu uru bio se raznio u tren oka po cielom gradu; pa odmah po podne sastale se hiljade i hiljade Tršćanah, koji ljube Turčina baš u protivnu smislu nego li Magjari, to jest kao piesak u očima, da reku *slogom* tim zastupnikom magjarskoga eustovovanja.

„Magjare, njih 25 na broju, koje je vodio neki odvjetnik, po svoj prilici veliki govornik, što nalici kao brat bratu jednomu

ovdje Grku, našemu prijatelju, vitezu Jamaru — čudna slučaja! — najbrže predviđajuće, kako će jih pučanstvo nemilo pozdraviti, ili pak po savjetu ljudih, koji poznaju način misljenja pitoma grada Trsta, odoše na brod jedan po jedan, kao nekakvi ljevanici, bez svoje narodne nosnje i mnogo prije od polazka.

„Nu *slogom* je morno bilo, pa je i bio; i to takav *slogom*, da ga neželimo nikomu, koji radi jednog il drugog uzroka mora da putuje: tu se čulo vikanje smrt divljakom (morte ai barbari) i zaglušno kruljenje, zvizdanje i psikanje, uz bacanje na brod gnijilih linunah i naranci, kao takoljer balotah od blata, te uz hrapavo tuljenje u mornarske robove sa brodovah, što bijahu usidrani s jedne i s druge strane ključi iliti mola.

„Bijaše to svečan prosvjet. Bijaše nesto sasvim protivna onomu, što su Magjari doživili, kad su godine 1862. bili u Trstu.

„Dječaci na taj neugodni pozdrav bijahu s početka kao pobijeni, njih 23 na provi, a 2 na krmu od broda; al jih napokon obrabi strah, pak uzeće izazivati pučanstvo bezobraznim odzdravljuvanjem.

„To je bilo hrdjavovo, tega radi, da se popravi njihova više prividna nego li prava srčanost, bude dignut most sa ključa, netom odbije dva sata, te tako prekinuto občenje između broda i sveta na kopnu. To je bilo baš pametno, jer bi drugče srdita množina na jedan il na drugi način bila gledala izkaliti svoje srde, i to sigurno ne u prilog tih siromašnih dječaka.

„Brod se odlitne odmah od kraja; da se zavrsi demonstracija, još jednom zaori unebesno produljeno zvizdanje; zatim sastanici na Ključu odoše mirno na objed.

„To van je gola poviest.*

Dopisi.

iz tršćanske okolice, mj. prosinca.

Kad su se u tršćanskoj Okolici dne 10. pr. m. obavljali izbori za tršćanski sabor i gradsko zastupstvo, tršćanski su se okoličani izkazali u obič pravi rođeljubi, stanoviti i odlučni za svoje kandidate. Da je žaliboto i med njimi koji siromašina, koji jo Talijanom za nekoliko patakunah prodao svoj glas, nije čudo, jer takovih imu posudu, i med narodi, koji su najreliji u politici. — Lukavi Talijani i grdnji izdajici Sarenjac poznavaju slabest nevoljice našega kmata, pak i ovdje u Trstu misili su, da će naći slovensko kmato tako sklonjeno na njihova prazna obećanja i novice, kao što ih nadju po Istri. Nu ljuto se prevariše. Čuj već

jednom, kmete istarski, i dobro si zapamti za vremeno svakoga budućega izbora, izgled stanovita značaja i postenja te nemoj se vedati kako slaba trstika simo i tamo gibati, kad no u te puhaula bude otrovana sapa šarenjačkoga napastovanja. Čuj, velim ti, i dobro si zapamti, da se budes i ti vazda tako ponasaš.

U R., liepu selu malo izvan Trsta, približi se u dan izbora neki izdajica gospodin C. kmetu A. M. ie sladko, nu lukavo poče izkušavati njegovu stanovost, veleći mu: "Zdravo, Tone, ideš i ti glasovati?" — "Idem, gospodine," odgovori prijazno kmet s kapom u ruci, nemislio za napastovanja od takova gospodina. „Kому misliš dati svoj glas?“ — pita ga opet napastnik. „Eh, komu? čudim se, gospodine, da me to pitate: komu drugomu, nego obljubljenomu, vrlomu našemu L.“ — "Tone" — ponizao i tih doda kupljeni gospodin, „dat ēti 5 forintah, ako glasujes za B., talijanskoga kandidata.“ — "Gospodine, da li me nepoznate, ili za koga me držite?", odvraća kmet živo upirajući oči unj. — "Na, ovo dat ēti ti 10 for." nadaljuje kukavni gospodin. — Kmetu bilo je već dosta, vrže se kapu na glavu te nesto prugljivo, nesto jedno, a i pomilujuć nesramnog napastnika, krepkim glasom zavrene: "Gospodine, čuješ! Ne za B., ne za 10, ne za 100, ali nit za tisuću, nit za dvois tisuću, ne prodam svoj glas, i s njim svoje poštene, svoj značaj, svoj rod i milu domovinu svoju! Tja od mene, kupljeni napastovatelju! Prodao ste sam sebe i toliko ste novac dobili, da mislite da možete s njimi i drugo kupiti, ali ipak ja vam velim, da ih neimati dosta, da moje posteno srdečku kupite; hajd odtale!" ponosno zavapi, okreve pleća provarenu gospodinu, i ravnnim putem ide, gdje se je glasovalo, da dade svoj glas za narodnoga zastupnika L. Al još nije bilo dosta postenom kmetu, nego misleć, kad takov gospodin kupuje glase za protivnika, da bi ipak moglo zla biti, i da bi mogao predrijeti talijanski kandidat: ostano u dvorani, dok se sve glasovanje nedovrši, da, ako bi bilo zla, prosjeviđe proti izboru. Ali toga nije bilo od potrebe, vrli bo kmeti slovenski nisu se dali podupruti: glasovanje svrši i narodni kandidat L. bio izabran. Kad to željno ime ēti izusti A. M., iz svega grla zavapi: "Živio naš narodni zastupnik L!" A ja vapim: Živio pravi i pošteni kmet A. M. I Živili svi tršćanski Okoličani, koji se saka on poštenu ponesi!

Al u nevoljnjo našoj Istri, koliko je kmetat, da bi im se moglo tako radostno i od srđea vappiti: "Živio! Joh, kukavna nam majka! na prste mogli bi se izbrojiti u njezinih mjestih! Koliko ih je na Buzetičini, na Pazinčini, na Motovunčini, na Poreččini i na Otočici, gdje su u zadnjih izborih za pol forinta, za 1 forint, za 5 forinti, prodali svoj glas? Sramota i proklestvo na takove! Koliko ih je, koji su za jednu mornarsku kapu, za cigar virginije, za kupicu rakije, prodali Talijanom svoje narodno poštene? Sramota i proklestvo na takove! Koliko ih jo i med bogatijimi kmeti, koji su u Talijanu dali svoj glas, samo za to, jer se ovaj kadaš s njimi rado razgovarao, pokumio i pružio im prijateljski (?) onu ruku, koja će jih nesrotih malo po malo zatrati i podpisati im morda smrtnu osudu? Sramota i proklestvo na takove! Da li vam, o vi, koji ste takovi, negovari srđe, da sta se veoma zlo ponesli i zagriesili? Oti bez dvojbojne govor! Ta imate med vama bratje, koji vas opominju na dobro, na ēast narodnu, pak vas je sram i pred nje doći. Sramujte se slobodno: dobra je sad stvar za vas sram, ali bit će još bolja, kad ga od vas posve bude nestalo.

Zapamiti si, o Istrani bratjo, izgled, što sam na vaše područje posjedao, pak u vremeni budućih izborah da ste svi pravi i pošteni kmeti za naš rod, za našu krv, odlučno i stanovito kao što je bio vrli A. M. u tračanskoj Okolići. Oh kako ēemo veliko ono današnje, "sramota i proklestvo na takove" promjeniti te iz svega srđa zavapiti: Živila naša bratja, živili naši istarski kmeti!

JEDAN ISTRAVNIK.

U Kastvu 8. siječnja.

Jučer se vrstila kod nas riedka svečanost. Naš obće ljubljeni i vele zasluzni nadžupnik, prečestni g. Vjekoslav Vlah, slavio je petdesetogodišnjicu svoga svečeničkoga dostojaanstva, kuo što je to bilo već unapred jarljeno u našem listu. Evo glavnih torčak te lijepe svečanosti.

Svečanost se počela, može se reći, osam danah prije, jer se osam danah zajedno zvoniло u

slavu ter pucalo iz mužarah, opalis po 21 hitac svako pôdne.

Dne 7. u jutro naviestilo so puku zvonjenjem i pucnjavom, da je svanuo svećani godišnji dan. Već dva sata prije službe božje bijaše crkva dubokim puna, a koji su kasnije došli, nenašavši mješta, padoše okolo crkve kao magla. Računa se, da je tom prigodom bilo u našem gradu od 9 do 10 hiljadab ljudi, što domaćih što stranih. U 10 sati sastalo se svečenstvo u crkvi, odkad odša za zastavom sv. Jelene i s križem u župnički stan po Srećaru, da ga prati k oltaru. U stanu, kao najstariji po redu i po godinah, pozdravljai Svećaru kratkim krasnim govorom mnogo čestni g. Kranjec, župnik voleski. Čestitaju mu te izraziv radost svoju i svoje svetom redu braće, što mu Bog da u zdravlju i jakosti doživiti i logi dan, gdje se ovo spremi svetkovati petdesetu ljetnici svojega svečeničkoga dostojaanstva, pokloni mu na uspomenu tegu radostnog degadjajevi prekrasni srebrni kalož u ino svega svečenstvu ovoga prostranoga Dekanata, kao znak ujihove ljubavi i štovanja. Na to zaori srdačni Živio na mnoga ljeta! Gaunuta srđa zahvali Svećaru na čestitki i na daru to zamoli svoju po redu braću, noka mu ljudi u unapred unapred prije, ponazne mi u ovo žalostno doba nositi u svetoj slogi i pozdravljajući svečenički križ, koji neka njemu i svim urodi krunom vjećne slave i blaženstva!

Za tim Svećenici, bilo jih 24, odvedoše Svećara u crkvu, pjevajući Psalm: *Ispovijedajte Gospodu, jer je dobar; jer je do visoka milost njegova iti.* Pred povorkom sviraće glasba, a po stranu stajajo puk, sve glava do glava, od župničkog stanja te druge. Da vam je bilo vidjeti sredog starca, kako su ga oblikevalo suzno od radosti; a vieriš puk kako ga je milo motrio i ljubaznivo pozdravljao!

Došav u crkvu, što sjajnije narešen, starac zapjeva pred oltarom: *Pridi Duše sveti!* tako svežim i krepkim glasom, kao kakav mladić. Za tim nastupi sveta Misa uz podvorbu petorice Svećenika. Kod nas se sačuvao da daju današnjeg starinski običaj, da se služba božja obavlja u našem jeziku, što na osobiti način savršuje veličanstvenost svetih obreda, te bodri ponimu i bogoljubnost pravovernoga puka.

Prigodni crkveni govor držao je župnik lovranki, mnogo čestni g. Andrija Strk, skolski kotarski nadzornik i bivši profesor crkvene povijesti. *Ovo je dan, što ga priredio Gospod,* bješao mu sasnovnik iti tekst, a predmet govor, *čest i dostojaanstvo svečeničkoga stalisa.* Napomenuv u uvdio radost ciotoga puka ovom prigodom, gdje mu ljubljeni pastir obavljaju zahvalnu službu božju na onom istom oltaru, na kom je prije 50 godinah služio svoju prvu Misu; onda pobrojiv u kratko njegova službe, dok se nije iz ljubavi prama domovini i starici majeci zahvalio na časti Prosta sustolne crkve koparske, te dosao kuo nadžupnik u Kastav, ovo svoje rođeno mjesto: prodje govornik na razpravu, u kojoj iztakne njegova riedka kriješta, odgovarajuće u svem, a po najprije u izpunjavanju svojih svečeničkih dužnosti, velikoj časti i dostojaanstvu svečeničkoga stalisa. Ali, ako je u jednoj strane govornika uznosila užoritost staroga Svećara, to ga je s druge strane zahvalnja sva to veća nestasica (ponajmanje) svećenika, nad kojom već od neko doba crkva težko tuguje, te kojoj treba doskočiti. Tu naravskim prelazom stano govornik hoditi reditelje i preporučivali jih, neku žalju svoju djetetu na nauke, da se nezavore izvori mlađih božje i nezauzemu trubljo vjećne istine. Jest, težko je to, reče, u našem vremenu, jer je zahvalno pokon srođaštvu; ali što nemože jedan, to može više njih, aki si bratsko pruži ruke i medju sobom pomognu. Za to im proporuči, neka stupi u "Bratovčinu hrvatskih ljudi", kojoj ju Svećar predsjednik te koja salire novčić po novčić, da potognog ubogim roditeljim izdržavati u školi svoju djetetu, da crkvi i domovini neostanu ne jedan put bez svojih poslenika, što bi bila gotova propast za jednu i drugu. Veliki važnost tog Bratstva su veoma jasno shvatila naša braća u drugim krajevima i kraljevinah, pak mu tamo od dana do dne rasto broj članova i drugih darežljivih pronicatelja. Neka se dakle u njih ogledaju i Kastavci, pa se listom upisu u "Bratovčinu", aki su radi sebi crkvi i svojoj domovini. Jednom besjedom "Bratovčinu" razjasni i preporuči veoma krasno. Na koncu vestita Svećaru u ime svečenstva, kastavskoga puka i svega Dekanata.

Po izjavljivanju poslje misse *Tebe Boga hramimo,*

odosmo iz crkve, da se, došav do skalab, kojini se snilazi sa crkvješta, ustanimo. Tu na oči nebrojeno mnogo puka gori požvaljeni župnik voleski proda preč. Svećaru hrvatsku prigodu pjesmu zlatom tiskanu i veoma ukusno vezanu, a spjevanu u Trstu po našem zemljaku g. M. B—nu, koju mu u ime puka mnogo čestni g. Ernest Jelušić, ravnatelj kastavsko škole, pročita zvonkim i dirajućim u srđe glasom, to koju ovi e vam saljem, da ju objedanite u svojem listu. To vam jo bio trenutak, koji se neda opisati. Mnogo je tu oko propakalo, a i starac bio ganut do suzah. A kad čitalac zavapi *Živio!,* nebijase vikanju i srdačni čestitanju kraja ni konca. Za tim se pjesma na biljade razdelila među jagneći se za njom narod.

Na koncu sjedosmo za stol. Preč g. Svećar nije nikoga pozvao, nego tko mu stupio pod krov, bio mu je dobrodošli gost. Za stolom, na sejdo do 40 gostova, što svećenikah što svjetonjaka, među kojim kastarski Kapetan, poglaviti g. Dr. Petris i Načelnik občine kastavsko, postovani g. Franjo Marotti. U svoju horu digne se g. Kapetan te nazdravi Svećaru časom u ruci, ovaj mu zahvali na čestici i napi suslijedno svetomu otcu Papi, Nj. Velić, Caru i Presvi, g. Biskupu. Iz tog čitalo so i diebilje, jedna pjesma u talijanskom i jedan časteni Epigran, od spomenutog našeg zemljaka, u latinskom jeziku, kojega vam takodjer saljem, da ga tiskate. Nemogu promučati, da su se našoga Svećara domisili i Častna gospoda Svećenici trnovskoga Dekanata, gdje jo on za svoje mlade dui bilo kapelanom, poslavši mu krasnu spomenicu, koju se osobitom ponujom i zahvalnošću slušala kolii od Svećara, toli od njegovih gostova. Pročitao se još za stolom i ovaj latinski heksameter:

Cingite florenti florentem floru senectam!

Što se imao zlatno tiskati na svilenu traku, visećen sa kito svježa vjeća, al se u hitnji nije dospijelo. Na to zarodi napitnica za napitnicom, kao što je navada u takvoj prigodi. Uz častinu kroz cievo vremje je glasba pod prezori Svećara svirala po izbor komade.

Ali, ako smo se mi vesili s našim starcom, htjeđosmo uzdraviti i naš budući prijast, našu naime školski mladež. Toga radi usta imo "Bratovčino" gori požvalno spomenuti g. župnik Strk, te izgovorit kratko al jedro slovo, poziva godu neka se neuglasi na ciku naših goličića, za koje se tom prigodom nabralo 62 f. u bankah, a 3 f. u srohr. I tako prodje te nezaboravna svečanost, a da se ono nije pripatio ni najmanji red ili neprilika. Neka nam dobit Bog pozivi još i mnoga i mnoga ljeta vrednog pastira!

PREDASTNOMU GOSPODINU

GOSPO NU

VJEKOSLAVU VLAHU

KANONIKU I NADŽUPNIKU KASTAVSKOMU
VITEZU REDA FRANJE JOSIPA L.
POČASTNOMU DUBOVNOM STOLA BAVJETNIKU
BIVŠEMU KOPARSKOMU PROSTU
ITD. ITD. ITD.

PRERADOSTNOM PRIGODOM

PETDESETE LJETNICE

Njegova svečeničkoga dostojaanstva

DNE 7. JANUARA 1877.

KASTAVCI.

Evo svećenika koji je u dan svoje omilio Bogu.

Petdeset se lietih dani navršaju,

Što se glas Tvoj bi ina sa oltara čuje;

Angjeli što božji, p omičem u roju,

Odicsosoši Bogu prž žrtvu Tvoju.

Oni su Te opet kod bi og oltarni,

Kako onda mladi, vorili sad stara;

Onda su Ti vili kržnice od crvata;

Danas Ti jih viju i srebra i zlata!

Tko, ali tko da shvatit veselje i radost,

Koju danas čuti Te ja krepka starost,

Promatratujem okom, kā na stablu grane,

U njivi gospodnjui rožnjivjeno danot —

Naši mornari.

O naših mornarima pojavljuje se stvari čitaju u mornarskom Koledaru za g. 1877. Piše ih onaj, koji je imao prigodu, da ih upravio dobro spoznade, sam Weyprecht, što ih vodio na brodu Tegetthoff u sjeverno more. Skoro svi su bili Hrvati, što Primorci, što Dalmatinci, što Otočani, što Istrani; dakle svi braća po vjeri i po krvi. Njegova hvala je naš ponos.

Cita se naime tu, da su oni, rodjeni na jugu, svojim krepkim telom podnosi lijut studen laglje nego oni, koji su se rodili u sjevernom ledu. Kad ovi rade, dobro su obučeni i rukavice im ruke brane; dokim naši kad je raditi, svaku rukavice i svaku drugu odjeću, koja bi im mogla u poslu smetati. Svako jutro bi si prali gola prsa studenom vodom, kao što naredjuju mornarska pravila. Tielo im je tvrdo, a duša junačka. Mi si ne možemo ni misliti, kako je strašna studen, gdje su bili naši mornari. Na daleko i široko sledilo se more, dva puta duga duga mjeseca brod i oni na brodu zakopani u ledu! Tko da ih izkopa? Obraćaj se simo, obraćaj se tam, ali sve okolo tebe neizmjerna ledena pustinja, a nad tobom mračno ledeno nebo! Tko da neizgubi srca? Svi, a i isti sjeverni mornari, sano no naši mornari, nego kopaj, sjeci led, radi dok su se iz leda izbavili.

Al u naših mornarima ima i liepih duševnih vlastnosti, među njima tukovih, koje su svakomu, a najveć mornaru potrebno: posluh, trjeznost i vjernost. U svu vrijeme onoga dugog putovanja nije nikada bilo potreba koga pedepsati. Dosta bilo roči: Čuvaj se, da nobude pedepsan; razglasiti će se, kad so u domovinu vratimo, da si bio noviljan i neposten — dosta bila ta opomena i svi su bili u redu.

Svoju trjeznost su pokazali naši mornari osobito u Bergenu, kad su ujim na čest pripravili objed, i sve na njega pozvali. Prijeli negi bi na kopno stupili, opomenuo bi ih kapetan, da se liepo posnu; i u istini njihovo ponosnje bilo na izgled i najizraženijoj gospodi.

A vjernost naših mornara? Na brodu bilo sve otvoreno, nu tata nije bilo da ukrade: u svu ono vrijeme nestalo je samo dvih staklenicah kojaka.

Tako hvali Weyprecht našu mornare, a mi dodajemo samo to, da već put se čita u ovdejnjih novinah o nedru, koji počinjavaju mornari drugih naroda, ali od naših malo kad, ili baš nikada. Slava našim mornarom, koji nam i doma i u dalekom svetu proslavljaju našu domovinu. Nastojimo biti svi i svuda vredni i posteni, trjezni i radini, umni i pametni, pak da nam sigurno prolalisti i proverjetati liepa hrvatska domovina, jer Bog samu krijeponstnu narodom dieli stalnu sreću i obće blagostanje!

X.

Različite vesti.

Statistika grada Trsta godine 1876. Prošle se godine u Trstu rodilo 2339 muških i 2091 ženskih, ukupno 4430; premunio 2089 muških i 1841 žensku, ukupno 3930; poručilo 944 para. Rodilo se jih dakle 500 više nego li premunio. Naprama 1875. godine, ovo se jih je godine rodilo 225 više, premunio 151 manjo i poručilo 67 parah manjo.

Dobra djela. Dvije inglezke gospodje, Jrhy i Johnston, koje liepo hrvatsko shoro, mnogo so mučile i veliko su dobra učinili za ubogu prebjegli bosansku djecu u Hrvatskoj i Slaveniji. Ono su dosle podigle u krajini 14 škola za bosansku djecu i same plaćaju učitelje. Proslili su danah odputovalo put Hrvatske, da i tamošnjoj hrvatskoj sirotići pomognu, što im bolje bude moguće. — I g. Kristijan Palmer, posjetnik u Zagrebu, uzeo je k sebi trideset bosanskih sirotih, koju il u školu pošilja, i daje da se uči kakvo djelo; dok dođu na ljetu, bit će jim stitnikom g. Iliju Gutešu. Živili dobročinstvju!

Nešto za rezerviste. Po naredbi vojničkoga ministarstva odslo unaprijeđe kad bude koji rezervist pozvan za kakvo svjedočanstvo vojničkemu sudu, dobiti će, kao što se čini kod civilnih sudovih, naplatu za učinjeno troškovo putovanje itd.

† **Kanonik Kofol,** bio je poznati ravnatelj centralnog goričkog Sjemeništa, premunio je nakon kratko i težko bolesti dno 3. tek mjeseca. Bog ga pamolui!

Strašna nesreća dogodila se je nekoj željeznicu kod Asklanda u Ameriki. Bio je zapao tamo velik snieg, a željezница da si prokruti put na nekom mostu, udari u snieg svom svojom moću. Al kad to učini, od velika se udarca most prelomi, a vlak sruši u strašan ponor 75 nogah dubok. Vele, da jo ostalo stotina mrtvih i prieško 50 ranjenih.

Srbsko školstvo. Srbska vlada izdala je statistički pregled školstva u kneževini Srbskoj, koja imade 1,200,000 stanovnika. Polag toga pregleđa bila je 1873. i sivečilište sa 17 profesorah i 196 slušača, 1 bogoslovna škola sa 11 profesorah i 279 pitomaca, 17 gimnazija sa 95 profesorah i 1186 džakah, 11 realkah sa 49 profesorah i 549 džakah, 1 učiteljište sa 11 učiteljima i 59 pitomaca (pripravnih), 1 visi djevojačka škola sa 26 učiteljicama i 238 učenicama, 507 narodnih (pučkih) školah sa 627 učiteljima i 22.756 učenika. U obće može se učeti i škola sa 44 djece i 1 učiteljima sa 32 učenicima.

Študen u Rusiji. Ove je zime zavladala u Rusiji strašna studen. Skoro svuda zapalo jo toliko snijega, da su komunikacije većinom zaprijele i prestala trgovina. U Petrogradu skoro svaga termometar (toplomjer) kazao od 30—35 stup. izpod mrije (zera); po trgi i dvorili gore ognji, da se ljudi lahko ugrijati mogu, a ubogim su po kuću dijeli čaj (the). Smržavanjem nosom i uham nezna se broja. Velo da je već 123 god. odkad u Petrogradu nije bila tolika studen. U gradu Moskvi termometer jo kazao 27 stup. a u Arkhangelsku 42 stup. izpod zera; u Slobodopolju pako 9 stup, odgor zera. Odtud se vidi, da je u Rusiji izmed skrajnjih sjevera i Krima liepa razlika od 51 stupnja.

Pregled tršćanskoga tržišta.

dne 15. januaria 1877.

	Od f.	Do f.
Pienica ruska za 100 Kilogramah	13.10	11.25
ugarska	13.30	11.30
galicka	11.30	13.—
Raz	9.—	10.—
Jecam	8.—	8.10
Zob ugarska	8.80	9.30
arbanaska	7.70	8.—
Kukuruz (turkijski) ruski	8.—	8.50
ugarski	7.70	8.20
Pasalj (fazoli), polag vrsti robo	12.—	12.50
Papar	30.—	—
Smokvo Kalamata	15.—	—
puljazku	14.—	—
Ljumini skrinje	3.—	4.50
Naranče	2.50	3.—
Karabu puljazke za 100 Kilg.	9.—	9.30
lerantinsko	6.—	—
Bademki itili meudule polag vrsti	80.—	83.—
Sijro	22.—	27.—
Oriz talijanski	19.50	26.—
inglezki (kitajski)	17.—	18.10
Lješnjaci	28.50	29.80
Leča	12.—	13.—
Lješ od javorka	11.50	15.25
Jabukice (lumber)	11.30	15.50
Ulje dalmatinsko i istarsko za 1 baril	40.—	47.—
italij. najbolje	60.—	62.—
" srednje vrsti	48.—	49.—
" nitro vrsti	27.—	28.—
Kamenko ulje u barilah kasetah	36.—	37.—
Masto	54.—	92.—
Loj dulmatinski i naški	30.—	52.—
Mast (salo raztopljeno)	60.—	70.—
Slanaša	61.—	66.—
Kafa Portoriko	129.—	132.—
S. Domingo	112.—	116.—
Bio polag vrsti	96.—	116.—
Cukar austrijski	50.—	51.—
tuceni	47.50	48.—
Vuna bosanska za 100 Kilg.	118.—	125.—
moreska	130.—	—
arbanaska	130.—	125.—
istarska	91.—	—
Kože suhe voljene dalmatinsko i istarsko za 100 komadah	72.—	123.—
janjede naših stranah za 100 komadah	90.—	95.—
dalmatinsko	33.—	80.—
redje	25.—	27.—
u srebru za 100 Kilg.	36.—	43.—
Bakalar	13.—	24.—
Serdela baril	33.—	34.—
Gafid istarski	8.20	9.25
Rej naški	9.—	9.30
istarski	17.75	23.75
Canjo (traco)	14.—	16.—
Katran dalmat.	3.75	9.—
Pakal baril od 84 Kilg.	31.—	46.—
Vinski strugotine (Gripula)	203.—	210.—
Vosak bosanski i tatarski za 100 Kilg.	32.—	38.—
Med		

Izdavatelj i odgovorni urednik L. TESTEN.

Ték Novaca polag Borse u Trstu

dne 15. januaria 1877.

Carski dukati (čekini) 3.91. — Napoleonovi 10.04. — Lire Ingleske 11.64. — Srebro prič (aggio) 114.30.

Književne vesti.

U ovdjeljenoj biskupijskoj Kancelariji ima na prodaju poznata molitvena knjiga „Oče budu vojla tvoja“ tvrdo vezana s kožnim hrbtom za satnih 40 novčića. Tko ju želi nabaviti, neka se obrati rečenoj Kancelariji.

**

„Pučke Novine“, časopis za gospodarstvo, obrt i narod, počeo je novom godinom izhajdati u Zagrebu pod uredničtvom g. Ljudevita Tomšića. Izlaziti će svake subote, a stajati na godinu za domaće 4 for., a poštom 4 for. 60 novč.

LISTARNICA.

P. n. gg. Radić P., Popović: Vaša jo predplatna namirena do konca prošle god. 1876. — M. J. Granić žup., Muč: Nemozimo Vas poslužiti. — Matejšić P. žup., Crkveni: Predplatu primisimo, arđenačna Vam hvala na nastojanju. — Kavana Dolovčić, Zagreb: Opot Vam javljamo, da naš list stoji 2 for. na godinu. — Nar. Čitanica, Makarska: Onima 2 for. namirena lanjska prudiča. — Frančović M., Brseč: Dobro.

Današnjemu je broju dodan Katalog knjiga, što su izlaze u tiskarnici g. Protnera u Dubrovniku, kojo mi na osobiti način preporučamo našim p. n. čitateljima.

NOVA SLIKA.

Izašla je u Beču velika i umjetnički izradjena slika

Srbske vojskovođe

u srbsko-turskom ratu.

Milan M. Obrenović IV.

Nikola I. Petrović - Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Zah i Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Bože Petrović, Ilija Plamonač i Maša Vrbica. — Obrstri (pukovnici): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Boker, Miloško Lešjanin. — Oberslajtanči (podpukovnici): Sava Grujić, Vlajković, Kosta Bučević, Grula Mišković. Major Paja Putnik i arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 veru po fotografijama izradjena lika, sa grbom Srbije i Crne Gore.

Slika je litografsao A. ŠUBERT.

Slika je 63 centimetra visoka a 90 centim. široka

Clena je slići f. 1 20 novč.

Naručbino se šalju na ovu adresu:

P. Janković,

Wien, VIII. Pfarrstengasse N. 39.

Novci se šalju u plaćenom pismu, ili po poštanskoj naptocici; kome je lakšo, neka na Korrespondenz-kartu javi, pa će mu se por Nachnahme poslati.

Preprodavci, koji za gotov novac naruču najmanje 10 komadah dobivaju komad po 1 for. i francu posiljanje.

Clena ove veliko i umjetnički izradjene slike tako jo mačena, da ju svaki nabaviti može.

Bee ove slike nobi trebala da bude ni jedna Gorc sa turatom carovinom.

Tisk. SINOV K. AMATI.